

Košická arcidiecéza, Mons. Bernard Bober – Inštrukcie III. / COVID-19

„*Animat me exemplum multorum*“

Oduševňuje ma príklad mnohých našich kňazov, ktorí s veľkým nasadením, cez všetky výdobytky techniky, živo komunikujú so svojimi veriacimi, informujú ich, modlia sa s nimi na diaľku a za všetkých denne slúžia sv. omše za zatvorenými dverami kostolov. Naši ochotní kňazi, s menším či väčším rizikom ohrozenia svojho zdravia, vysluhujú nevyhnutné obrady, akými sú v tomto čase neodkladné krsty a pohreby.

V posledných inštrukciách a odporúčaniach sme informovali o spôsobe podávania Eucharistie a vysluhovaní sviatosti zmierenia v období epidémie. Situácia sa však každým dňom komplikuje. Podľa všeobecne známej mienky odborníkov a tiež vďaka rozumným postrehom našich duchovných otcov z terénu, je potrebné upresniť, že vysluhovanie sviatosti zmierenia sa teraz musí obmedziť iba na nevyhnutné prípady. Prosím všetkých veriacich, aby tento stav rešpektovali a boli ešte trpezliví. Keď táto situácia o niekoľko týždňov pominie, bude veľa možností ako spomínané sviatosti prijať s najväčšou úctou a láskou. Láska sa síce nebojí riskovať, ale vie aj všetko zniesť a byť trpezlivá. Naplno nech sa využívajú duchovné inšpirácie, ktoré sú bohato ponúkané cez médiá. S veľkou vďakou oceňujem iniciatívu premiéra SR smerujúcu k posilneniu vysielania priamych prenosov svätých omší vo verejnoprávnej televízii.

V tejto situácii naozaj nejde o obmedzovanie slobody vierovyznania, ani o prejavy zbabelosti zo strany duchovných pastierov. Neporovnávajme tieto mimoriadne udalosti ani s reštrikciami komunizmu, ani s epidémiami moru či cholery. To, čo prežívame teraz, je niečo úplne nové. Terajšie obmedzenia majú za cieľ nešíriť mimoriadne nákazlivú infekciu. Ak by kňazi riskovali iba svoj život, výzva k ich odvahe by azda ešte bola na mieste. Aj tak, nevyhnutné prípady, hlavne v ohrození života, si budú vyžadovať ich nevyhnutnú a odvážnu reakciu. No tu ide aj o zdravie a životy tých, ktorí sa môžu nakaziť od nič netušiacich, asymptomatických a navonok zdravých pastierov. Vyzerá to tak, že obmedzenie stretávania je teraz tým najúčinnjším preventívnym opatrením. Dodržiavajme ho a buďme zodpovední!

Milí bratia kňazi!

Aj keď s predstihom, zasielam vám niekoľko sľúbených špecifikácií v rámci Košickej arcidiecézy pre blížiaci sa Veľký týždeň, aby ste sa na jednotlivé slávenia mohli vopred dobre pripraviť. Zvážte, koľko asistujúcich je potrebných pre pokojné zvládnutie obradov. Okrem koncelebrujúcich kňazov, organistu resp. kantora, kostolníka a azda dvoch asistentov, nech sa s účasťou ďalších veriacich nepočíta.

1. **Kvetná nedeľa:** Jednoduchý vstup (tretí spôsob) s požehnaním ratolestí po úvodnom pozdrave pri oltári (ratolesti požehnať kvôli matérii pre popolec na druhý rok). Pašie – recitované, iba v prípade kňaza a dvoch asistentov, ktorí vedú a chcú spievať, môžu byť aj spievané.
2. **Zelený štvrtok:** Sv. omša požehnaní a svätenia olejov *Missa chrismatis* sa v Košickej arcidiecéze predbežne presúva na štvrtok, 4. júna 2020, deň sviatku nášho Pána Ježiša Krista, najvyššieho a večného kňaza. Pri večernej sv. omši na Zelený štvrtok sa vynechá umývanie nôh. V závere sv. omše sa Najsvätejšia

sviatosť neprenáša do bočného bohostánku, procesia a verejná adorácia sa vynechajú. Kňaz môže adorovať súkromne.

3. **Veľký piatok:** Krížová cesta nemôže mať verejný ráz. Zo známych dôvodov sa nemôže konať za účasti veriacich, ani na voľnom priestranstve, modlí sa len súkromne. Obrady popoludní sa začnú ako zvyčajne. Pašie – podobným spôsobom ako na Kvetnú nedeľu. V časti *Spoločná modlitba*, je podľa Kongregácie pre Boží kult a disciplínu sviatostí potrebné zaradiť osobitný úmysel za chorých, mŕtvych a zblúdených. Tomu však zodpovedá desiatu prosba v poradí: *X. Za tých, čo znášajú útrapy* (RM, s. 180). Pri poklone svätému krížu si ho stačí uctiť pokľaknutím, no pri uctení kríža bozkom, je potrebné dbať na hygienické predpisy a pamätať aj na ostatných asistujúcich – tí môžu byť hneď vyzvaní pozdvihnutím kríža k spoločnej poklone v tichu. V závere sa tradičná procesia do Božieho hrobu môže vynechať. Tam, kde sú možnosti k príprave Božieho hrobu, a pri rešpektovaní záujmu veriacich kvôli možnému priamemu prenosu obradov, je chvályhodné, ak sa táto časť obradov zachová a zrealizuje. Poklonu pri Božom hrobe na druhý deň možno urobiť len veľmi opatrne. Na miestach, kde máte predpoklad, že sa veriaci nahrnú na adoráciu nárazovo, kostol nech radšej zostane zatvorený.
4. **Veľkonočná vigília:** Na začiatku sa vynechá obrad požehnania ohňa, vynechá sa procesia svetla. Keďže viacerým kňazom sa nepodarilo zakúpiť paškály v predstihu, po úprave číslíc letopočtu, môžu použiť minuloročné. Veľkonočná svieca sa zapáli ešte pred úvodným vstupom, po príchode do presbytéria sa prednesie veľkonočný chválospev. Po liturgii Slova, sa v liturgii krstu posväti krstná voda a iba sa obnovia krstné sľuby. Po liturgii Eucharistie a po modlitbe po prijímaní môže byť tzv. *Obrad vzkriesenia* s krátkou procesiou – kňaz s Eucharistiou v monštrancii vyjde pred hlavný vchod kostola a udelí požehnanie na štyri svetové strany. Po návrate k oltáru nasleduje všetko tak, ako je zvykom v našich regiónoch.
5. **Požehnanie veľkonočných jedál:** Na Bielu sobotu popoludní, alebo v nedeľu ráno je u nás zvykom požehnať pokrm. Tohto roku sa môže vynechať, hlavne v mestách kde sa to nedá bezpečne zrealizovať. Chystáme pre vás texty domácej liturgie vhodné pre požehnanie pokrmu v rodinách. Texty, ktoré vám pošleme neskôr, tiež pomôžu rodinám viac prežívať a mať spoluúčasť na slávení veľkonočných obradov počas celého Trídua. Teraz, keď nie je možné zhromažďovať sa, a nebolo by rozumné zhromažďovať ľudí na jednom priestranstve, hoci so zachovaním dvojmetrových odstupov, môže sa tento zvyk (hlavne na dedinách) zrealizovať pri troche úsmevnej vynaliezavosti napríklad tak, že kňazi pôjdu po uliciach, kde ich veriaci s košíkmi počkajú pred svojimi príbytkami v bezpečnej vzdialenosti. Modlitba môže byť spoločná cez obecný rozhlas, pokropenie požehnanou vodou sa môže urobiť napr. aj z auta. Ak sa pritom budú zbierať tradičné milodary, zo solidarity s kostolmi, ktoré sú v tomto čase v podstate bez príjmu, by bolo veľkým gestom, keby boli tieto milodary určené pre miestny kostol. Na to treba veriacich upozorniť, aby dopredu poznali účel zbierky.

6. **Veľkonočná nedeľa:** Pri zachovaní všetkého, bez účasti ľudu.

Trošku iná situácia je v uzavretých komunitách kláštorov a rehoľných spoločenstiev, kde sa stretne viac osôb z jednej duchovnej rodiny. Tam môžu byť jednotlivé časti obradov spievané a pripravené slávnostnejším spôsobom.

Drahí bratia a sestry, vyprosujem vám všetkým veľa trpezlivosti, silu z modlitby a čítania Božieho Slova, útechu Božej Matky Panny Márie a pokoj srdca pri aktivovaní dokonalej ľútosti i duchovného svätého prijímania. Živme v sebe silnú nádej, že tento čas skúšky sa raz skončí a my sa budeme môcť stretnúť pri slávení Eucharistie.

S požehnaním

✠ **Mons. Bernard Bober**
arcibiskup – metropolita

Košice 25. marca 2020